

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.

SÄÄNNÖT

Hyväksytty 48. puoluekokouksessa, Tampereella 23.5.2026

Puolueen tarkoitus

1 § Tarkoitus ja arvot

Puolueen tarkoituksena on koota kansalaiset yhteiseen toimintaan sosialidemokratian aatteellisten tavoitteiden toteuttamiseksi ihanteena ja päämääränä vapauden, tasa-arvon ja solidaarisuuden yhteiskunta, yhteistyön ja rauhan maailma sekä puhdas ja turmeltumaton ympäristö.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rakentaa sosialismin arvoille - vapaudelle, tasa-arvolle ja solidaarisuudelle - rakentuvaa hyvinvointiyhteiskuntaa, jossa kaikilla kansalaisilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet inhimilliseen kasvuun ja jossa jokainen voi elää joutumatta alistetuksi tai alistamatta muita.

Sosialidemokratia taistelee puolueena yhteiskunnallisesta vaikutusvallasta ja toimii samalla jäsenistönsä yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvun yhteisönä. Puolue yhdistää sosialidemokraattisesti ajattelevat ihmiset valtiollisessa, kunnallisessa ja muussa poliittisessa toiminnassa.

Valta puolueessa kuuluu jäsenistölle, jota yhdistävät vastuu yhteisistä arvoista, yhteisesti päätetyt säännöt ja vapaaehtoinen järjestötyö. Puolueen toimintaperiaatteita ovat avoin keskustelu ja tiedonkulku sekä jäsenten tasa-arvoisuus.

Puolue on näiden sääntöjen mukaan järjestäytynyt rekisteröidyksi puolueeksi, jonka nimenä on Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finland s Socialdemokratiska Parti r.p., lain tarkoittamana kotipaikkana Helsingin kaupunki ja toiminta-alueena koko maa.

Puolue osallistuu rauhanomaiseen kansainväliseen yhteistoimintaan ja on jäsenenä puoluevaltuuston päättämissä kansainvälissä järjestöissä.

2 § Tehtävät

Puolue pyrkii periaateohjelmassaan ja tavoiteohjelmissaan esitettyjen päämäärien toteuttamiseen näihin sääntöihin ja menettelytapoja koskeviin puolue-elinten tekemiin päätöksiin nojautuen

- 1) edistämällä maan eri osissa ja eri aloilla toimivien kansalaisten järjestäytymistä sosialidemokratian merkeissä,
- 2) edistämällä maan eri osissa ja eri aloilla toimivien sosialidemokraattien kiinteää ja luottamuksellista yhteistyötä,
- 3) edistämällä sosialidemokratian tavoitteiden mukaista valmistautumista valtiollisiin, kunnallisiin ja muihin vaaleihin ja äänestyksiin,
- 4) edistämällä tasa-arvon toteutumista maan eri kieli- ja väestöryhmien kesken,
- 5) edistämällä sosialidemokratian tavoitteiden mukaista sosiaalista ja vapaa- ajan toimintaa,
- 6) harjoittamalla kokous- ja valistustoimintaa,
- 7) harjoittamalla julkaisu- ja kustannustoimintaa,
- 8) harjoittamalla rauhanomaista kansainvälistä yhteistoimintaa ja ylläpitämällä vuorovaikutussuhteita erityisesti muiden maiden sosialidemokraattisten järjestöjen ja näiden muodostamien kansainvälisten yhteenliittymien kanssa.

Puolueen pöytäkirjakielenä on suomi, mutta toiminnassaan puolue käyttää sekä suomen että ruotsin kieltä.

Puolueen järjestö rakenne ja jäsensuhteet

3 § Järjestö rakenne

Puolue on kiinteä liitto, jonka järjestö rakenteen muodostavat seuraavat yhdistykset ja niiden jäsenet:

- puolueosastot,
- kunnallisjärjestöt,
- piirijärjestöt ja
- valtakunnalliset puolueyhdistykset.

Puolueosastoja, kunnallisjärjestöjä ja piirijärjestöjä kutsutaan puoluejärjestöiksi. Näissä säännöissä tarkoitettuna puoluejärjestönä voi toimia vain puoluehallituksen luvalla rekisteröity yhdistys.

Puolueosastot toimivat puolueen perusyhdistyksinä. Puolueosaston toiminta-alue on kunta. Puolueosaston säännöissä voidaan piiri- ja puoluehallituksen suostumuksella määrätä toiminta-alueeksi useamman kunnan alue.

Mikäli kunnassa toimii kaksi puolueosastoa, ne voivat piiri- ja puoluehallituksen suostumuksella joko muodostaa rekisteröidyn kunnallisjärjestön tai sopia kunnallisjärjestön tehtävien hoitamisesta kunnallistoimikunnassa. Kunnallistoimikunta toimii toisen puolueosaston alaisuudessa ja sen työskentelyyn osallistuvat molemmat puolueosastot.

Mikäli saman kunnan alueella toimii useampi kuin kaksi puolueosastoa, tulee niiden muodostaa kunnallisjärjestö.

Piirijärjestön alueena on yhden tai useamman eduskuntavaalipiirin alue. Helsingissä on yhdistetty kunnallis- ja piirijärjestö. Piirijärjestön jäseniä voivat olla jokainen piirijärjestön toimialueella toimiva puoluehallituksen luvalla rekisteröity sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ja kunnallisjärjestöön kuulumaton puolueosasto. Lisäksi piirijärjestön jäsenenä voi olla luonnollisia henkilöjä.

Ruotsinkielisten kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen muodostamalla Finlands Svenska Socialdemokrater rf:llä (FSD), jota näissä säännöissä kutsutaan Suomenruotsalaisiksi Sosialidemokraateiksi, on puolueessa piirijärjestön asema. Suomenruotsalaisten Sosialidemokraattien alueen kuitenkin muodostavat ne kunnat, joiden alueella toimii sen jäsenenä olevia puolueosastoja.

Puolueen jäsenet voivat puoluehallituksen suostumuksella perustaa valtakunnallisia puolueyhdistyksiä, joiden toiminta-alue on koko Suomi. Puoluehallitus hyväksyy valtakunnallisen puolueyhdistyksen säännöt ja sääntöjen sisältämän valtakunnallisen erityistehtävän. Jäsenyys valtakunnallisessa puolueyhdistyksessä ei rajoita, muokkaa tai poista puolueen jäsenyyden tuomia oikeuksia, velvollisuuksia tai etuja. Valtakunnallisen puolueyhdistyksen jäsenenä voi olla vain puolueen henkilöjäseniä.

Puolue on kiinteä liitto, jossa piirijärjestöt sekä piirijärjestöjen ja kunnallisjärjestöjen jäsenet, (kunnallisjärjestöt ja puolueosastot) kuuluvat samalla puolueen järjestörakenteeseen ja kunnallisjärjestöjen jäsenet (puolueosastot) ja kunnallisjärjestöön kuulumattomat puolueosastot piirijärjestön järjestörakenteeseen.

Puolue pitää puolueosastojen varsinaisista jäsenistä ja piirien henkilöjäsenistä jäsenrekisteriä, johon merkitään ainakin jäsenen henkilötiedot ja hänen maksamansa jäsenmaksut. Ulkomaalaisesta jäsenestä jäsenrekisteriin on lisäksi merkittävä tämän kansalaisuus sekä kotipaikka Suomessa.

4 § Puolueen henkilöjäsenet

Puolueosaston jäsenenä voi olla jokainen 15 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen ja sellainen ulkomaalainen, jonka kotipaikka on Suomessa ja joka hyväksyy puolueen tarkoituksen ja periaateohjelman, haluaa toimia puolueen tavoitteiden hyväksi ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvollisuutensa.

Varsinaisena jäsenenä henkilö voi olla vain yhdessä puolueosastossa. Jäsen voi halutessaan olla kuulumatta puolueosastoon ja liittyä piirijärjestön henkilöjäseneksi. Piirijärjestön henkilöjäsenenä voi olla 15 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen ja sellainen ulkomaalainen, jonka kotipaikka on Suomessa ja joka hyväksyy puolueen tarkoituksen ja periaateohjelman, haluaa toimia puolueen tavoitteiden hyväksi ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvoitteensa.

Puolueosaston jäsen voi olla muun puolueosaston kannattava jäsen. Siinä puolueosastossa, jossa jäsen on kannattavana jäsenenä, hänellä on läsnäolo- ja

puheoikeus puolueosaston kokouksissa. Kannattavan jäsenen hyväksymisestä puolueosastoon päättää johtokunta ja kannattavan jäsenen erillisestä jäsenmaksusta puolueosastolle puolueosaston kokous. Puolueosaston on pidettävä erillistä luetteloja kannattavista jäsenistään.

5 § Jäsenyhdistysten hyväksyminen

Piirijärjestön hyväksymisestä puolueen jäseneksi päättää puoluevaltuusto. Piirijärjestöllä on oikeus saada jäsenhakemuksensa puoluekokouksen lopullisesti ratkaistavaksi.

Kunnallisjärjestön sekä puolueosaston, joka ei kuulu kunnallisjärjestöön, hyväksyy piirijärjestön jäseneksi piirihallitus. Kunnallisjärjestö sekä puolueosasto, joka ei kuulu kunnallisjärjestöön, voi kuulua jäsenenä vain yhteen piirijärjestöön.

Puolueosaston hyväksyy kunnallisjärjestön jäseneksi kunnallisjärjestön hallitus. Puolueosasto voi kuulua jäsenenä vain yhteen kunnallisjärjestöön.

Suomenruotsalaisten Sosialidemokraattien piirihallituksen ja asianomaisen suomenkielisen piirijärjestön piirihallituksen suostumuksella voi puoluehallitus antaa luvan rekisteröidä näiden sääntöjen tarkoittamaksi puolueosastoksi myös sellaisen puolueosaston, joka suomenkielisiin puoluejärjestöihin lukeutuvien jäsentensä osalta on jäsenenä suomenkielisessä piirijärjestössä ja ruotsinkielisiin puoluejärjestöihin lukeutuvien jäsentensä osalta Suomenruotsalaisissa Sosialidemokraateissa. Tällaisen puolueosaston oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät erikseen suomenkielisiin ja ruotsinkielisiin puoluejärjestöihin lukeutuvien jäsenten lukumäärien perusteella. Tällaisen puolueosaston jäsenten oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät sen mukaan lukeutuuko jäsen suomenkielisiin vai ruotsinkielisiin puoluejärjestöihin. Puolueosaston jäsenrekisteriin on kunkin jäsenen kohdalle merkittävä, luetaanko hänet suomenkielisen vai ruotsinkielisen puoluejärjestön jäseneksi.

6 § Uusien jäsenten hyväksyminen

Puolueosaston johtokunta päättää uusien jäsenten hyväksymisestä puolueosaston jäseniksi, mikäli mahdollista siinä järjestyksessä kuin jäseniksi pyrkivien kirjalliset jäsenhakemukset ovat johtokunnalle saapuneet. Mikäli puolueosaston johtokunta jäsenhakemuksen saatuaan seuraavassa kokouksessa ei ole tehnyt päätöstä ottaa jäseneksi pyrkivää henkilöä puolueosaston jäseneksi, on tällä asiasta tiedon saatuaan oikeus toimittaa jäsenhakemuksensa puolueosaston kokoukselle, joka lopullisesti päättää asiasta.

Ennen kuin päätös jäseneksi hyväksymisestä on tehty, ei jäseneksi hakenut henkilö voi osallistua asioiden käsittelyyn puolueosastossa tai muissa puoluejärjestöjen toimielimissä.

Piirihallitus päättää luonnollisten henkilöiden hyväksymisestä piirijärjestön henkilöjäseniksi, mikäli mahdollista siinä järjestyksessä kuin jäseniksi pyrkivien kirjalliset jäsenhakemukset ovat piirihallitukselle saapuneet.

Ennen kuin päätös jäseneksi hyväksymisestä on tehty, ei jäseneksi hakenut henkilö voi osallistua asioiden käsittelyyn piirijärjestössä tai muissa piirijärjestön toimielimissä.

7 § Henkilöjäsenen kurinpitotoimet ja erottaminen

Puolueosaston jäsen tai piirijärjestön henkilöjäsen voidaan saattaa järjestöllisten kurinpitotoimien kohteeksi, jos hän:

- 1) kuuluu toiseen puolueeseen tai sen järjestöön,
- 2) asettuu yleisissä vaaleissa ehdokkaaksi muun puolueen tai valitsijayhdistyksen listalla,
- 3) eroaa sosialidemokraattisesta valtuusto- tai aluevaltuustoryhmästä,
- 4) muutoin toimii tavalla, joka vahingoittaa, vaikeuttaa tai vastustaa puoluejärjestön toimintaa,
- 5) toimii puolueen periaatteiden, ohjelman tai päätösten vastaisesti, herättää laajaa luottamuspulaa tai yleistä pahennusta,
- 6) petollisella tai epäluottamusta herättävällä tavalla huomattavasti vaikeuttaa puoluejärjestön toimintaa tai
- 7) kehotuksesta huolimatta on jättänyt vuoden ajan maksamatta hänelle määrättyt jäsenmaksut.

Kurinpitotoimista päättää puolueosaston johtokunta osaston jäsentä koskevissa asioissa ja piirihallitus piirijärjestön henkilöjäsentä koskevissa asioissa. Johtokunta voi myös päättää siirtää asian puolueosaston kokouksen käsiteltäväksi.

Jäsenelle on ennen päätöksentekoa varattava tilaisuus antaa kirjallinen tai suullinen selitys. Kurinpitopäätös tehdään ehdottomalla äänten enemmistöllä ja se tulee voimaan heti.

Jos kurinpitopäätöksen jäsenoikeuksien rajoittamisesta tai jäsenyydestä erottamisesta on tehnyt puolueosaston johtokunta, tulee se siirtää puolueosaston kokouksen ratkaistavaksi vähintään kolmen äänivaltaisen jäsenen sitä vaatiessa.

Puolueosaston kurinpidosta vastaa ensisijaisesti osaston johtokunta. Piirihallitus voi velvoittaa johtokuntaa ryhtymään kurinpitotoimiin jäsentä kohtaan. Mikäli johtokunta ei ryhdy kurinpitotoimiin viivytyksettä, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa, voi piirihallitus päättää muusta kurinpitotoimesta kuin jäsenen erottamisesta.

Puoluehallitus voi velvoittaa johtokuntaa ja piirihallitusta ryhtymään kurinpitotoimiin jäsentä kohtaan. Mikäli johtokunta tai piirihallitus ei ryhdy kurinpitotoimiin viivytyksettä, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa, voi puoluehallitus päättää muusta kurinpitotoimesta kuin jäsenen erottamisesta.

Mikäli jäsen toimii kunnallisessa luottamustehtävässä, voi myös kunnallisjärjestön hallitus esittää vaatimuksen kurinpitotoimiin ryhtymisestä.

Kurinpito toimia ovat:

- 1) varoitus,
- 2) jäsenoikeuksien määräaikainen rajoittaminen, kuitenkin enintään neljäksi vuodeksi ja
- 3) erottaminen puolueosastosta tai piirijärjestöstä.

Jäsenoikeuksien rajoituksen aikana jäsen voi osallistua vain oman puolueosastonsa ja piirijärjestönsä kokouksiin ja niissä tehtäviin päätöksiin. Häntä ei voida nimetä ehdokkaaksi jäsenäänestyksessä.

Jäsen, joka on eronnut tai erotettu puolueosastosta tai piirijärjestöstä, tai jonka jäsenoikeuksia on määräajaksi rajoitettu, menettää samalla kaikki puoluejärjestöissä hoitamansa luottamustehtävät ja järjestöllisen edustusoikeutensa määräajaksi.

Erotetulla jäsenellä ei ole oikeutta saada takaisin maksamiaan jäsenmaksuja tai muita mahdollisia suorituksia.

8 § Piirijärjestön, kunnallisjärjestön tai osaston erottaminen puolueesta

Piirijärjestö, joka ei täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksia tai toimii vastoin puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puoluevaltuuston päätöksiä, voidaan erottaa puolueesta. Erottamisesta päättää puoluevaltuusto. Ennen kuin asia puoluevaltuuston kokouksessa ratkaistaan, piirijärjestölle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen. Jos piirijärjestö, jonka puoluevaltuusto on erottanut puolueesta, ei tyydy päätökseen, on sillä oikeus saattaa asia puoluekokouksen lopullisesti ratkaistavaksi toimittamalla puoluekokoukselle osoitettu kirjallinen selvityksensä puoluehallitukselle kuukauden kuluessa siitä, kun piirijärjestö on saanut erottamispäätöksestä puoluehallituksen kirjallisen ilmoituksen.

Mitä 1 momentissa on sanottu piirijärjestön erottamisesta puolueesta, on vastaavasti voimassa myös silloin, kun piirijärjestön kokous erottaa piirijärjestön jäsenenä olevan kunnallisjärjestön ja puolueosaston sekä silloin, kun kunnallisjärjestön edustajiston kokous erottaa kunnallisjärjestön jäsenenä olevan puolueosaston. Piirijärjestön ja kunnallisjärjestön asiasta tekemät päätökset ovat lopullisia.

Erotettu puoluejärjestö on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien.

Ilman puoluehallituksen suostumusta erotettua kunnallisjärjestöä ei voida hyväksyä uudelleen jäseneksi piirijärjestöön eikä erotettua puolueosastoa piiri- tai kunnallisjärjestöön.

9 § Puolueen jäsenyydestä eroaminen

Puolueosaston jäsen voi erota osastostaan ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka puolueosaston kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

Puolueosaston johtokunnan puolesta kirjallisen eroilmoituksen voi ottaa vastaan myös muu johtokunnan nimeämä toimihenkilö, piiritoimisto tai puoluetoimisto. Tällä tavalla saadut eroilmoitukset on toimitettava välittömästi puolueosaston johtokunnan tietoon.

Piirijärjestön henkilöjäsen voi erota jäsenyydestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti piirihallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai piirijärjestön kokouksessa sen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Piirihallituksen puolesta kirjallisen eroilmoituksen voi ottaa vastaan myös muu piirihallituksen nimeämä toimihenkilö tai puoluetoimisto. Tällä tavalla saadut eroilmoitukset on toimitettava välittömästi puolueosaston johtokunnan tietoon.

Eronneella jäsenellä ei ole oikeutta saada takaisin maksamiaan jäsenmaksuja tai muita mahdollisia suorituksia.

Puoluejärjestön jäsenenä oleva järjestö ei voi erota puoluejärjestöstä eikä purkautua, jos kolme sen jäsentä sitä vastustaa. Sama on voimassa piirijärjestön eroamisesta puolueesta ja sen purkautumisesta.

Piirijärjestön eroamisesta puolueesta on ilmoitettava kirjallisesti puoluehallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä puoluekokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Kunnallisjärjestön ja kunnallisjärjestöön kuulumattoman puolueosaston eroamisesta piirijärjestöstä on ilmoitettava kirjallisesti piirihallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä piirijärjestön kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi sekä puolueosaston eroamisesta kunnallisjärjestöstä kirjallisesti kunnallisjärjestön hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä kunnallisjärjestön edustajiston kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Toimielimet

10 § Puolueen toimielimet

Ylimpinä toimieliminä puolueen järjestörakenteessa ovat puolueosaston kokous, kunnallisjärjestön edustajiston kokous, piirijärjestön kokous, Suomenruotsalaisten Sosialidemokraattien piirikokous, puoluevaltuuston kokous sekä puoluekokous.

Puolueosaston syyskokous valitsee puolueosaston johtokunnan, kunnallisjärjestön edustajiston kokous kunnallisjärjestön hallituksen, piirijärjestön kokous piirihallituksen siten kuin niiden säännöissä määrätään sekä varsinainen puoluekokous puoluehallituksen. Nämä toimivat järjestöjensä lainmukaisina hallituksina.

Milloin kunnan alueella on vain yksi puolueosasto, tämän puolueosaston johtokunnan on hoidettava alueellaan myös kunnallisjärjestön hallitukselle kuuluvat tehtävät ja puolueosaston hoidettava vastaavasti kunnallisjärjestölle kuuluvat tehtävät.

Jos puolueosastoja on kunnassa kaksi, voi yhteisestä sopimuksesta jäsenmäärältään suurin puolueosasto hoitaa kunnallisjärjestön tehtävät. Tällöin osastojen syyskokousten on asetettava puolueosastojen jäsenmäärien suhteessa valittava enintään yhdeksänjäseninen kunnallistoimikunta huolehtimaan kunnallisjärjestölle kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Tässä tilanteessa kunnallisjärjestön tehtäviä hoitavan puolueosaston kokouksessa, jossa käsitellään kunnallistoimikuntaa koskevia asioita, äänioikeus on molempien puolueosastojen jäsenillä sen mukaan, mitä äänioikeudesta säännöissä säädetään.

Toiminnan rahoittaminen

11 § Jäsenmaksut

Puolueosaston jäsenen ja piirijärjestön henkilöjäsenen on maksettava kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, jonka määräytymisperusteet ja maksuluokat puoluevaltuusto vahvistaa. Tähän jäsenmaksuun, jota kutsutaan täydeksi jäsenmaksuksi, sisältyy puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön ja puolueen jäsenmaksu. Puoluevaltuusto määrää jäsenmaksuista puolueen järjestörakenteen eri osille tulevat osuudet.

Hakemuksesta voidaan perustellusta syystä alentaa jäsenen jäsenmaksua tai vapauttaa hänet siitä kokonaan. Jäsenmaksua voidaan alentaa tai siitä voidaan vapauttaa taloudellisin, terveydellisin tai sosiaalisin perustein.

Päätöksen jäsenmaksualennuksesta tai -vapautuksesta tekee puolueosaston jäsenen osalta puolueosaston johtokunta ja piirijärjestön henkilöjäsenen osalta piirihallitus. Asiasta on päätettävä puoluevaltuuston hyväksymien jäsenmaksualennusten ja -vapautusten perusteiden mukaisesti sekä otettava huomioon puoluevaltuuston hyväksymät asiaa koskevat päätökset, ohjeet ja suositukset.

Alennusta tai vapautusta voidaan myöntää vain niin pitkäksi ajaksi kuin sen peruste on olemassa, kuitenkin vähintään kuudeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Erikoistarpeisiin, kuten kokous-, vaalivalmistelu-, kurssitoiminta- ynnä muiden sellaisten kulujen peittämiseen, on puoluejärjestöillä oikeus hankkia varoja määräämällä jäsentensä maksettaviksi ylimääräisiä jäsenmaksuja.

Jäsen, joka on täyttänyt 65 vuotta ja maksanut täyden jäsenmaksun vähintään 30 vuodelta tai on ollut täydestä jäsenmaksusta edellä mainituissa tapauksissa vapautettuna, on hänen sitä erikseen hakiessaan 30.6.2027 mennessä vapautettava 1 momentissa mainitusta jäsenmaksusta.

Tämän pykälän säännökset eivät loukkaa jo saavutettuja jäsenoikeuksia.

12 § Jäsenmaksut ja mahdolliset sanktiot

Jäsenmaksu maksetaan vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tai, mikäli puoluevaltuusto niin päättää, kahdesti vuodessa maaliskuun ja syyskuun loppuun

mennessä jäsenmaksujen keräilytilille, josta puolueosastolle, kunnallisjärjestölle, piirijärjestölle ja puolueelle maksetaan puoluevaltuuston määräämät osuudet. Jäsenmaksukausi on joko kalenterivuosi tai puolikas kalenterivuosi tarkoittaen tammi-kesäkuuta ja heinä-joulukuuta.

Puolueosasto, joka ei määräjän kuluessa ole maksanut kunnallisjärjestölle tai piirijärjestölle tulevia ylimääräisiä maksuja, voi menettää jäsenoikeutensa, kunnes maksamatta olevat jäsenmaksut on maksettu.

Piirijärjestö, kunnallisjärjestö ja puolueosasto eivät maksa muita kuin 11 §:n 5 momentin tarkoittamia ylimääräisiä jäsenmaksuja.

Jäsen, joka ei ole maksanut viimeisintä hänelle muodostettua vuosittaista tai puolivuositista jäsenmaksua jäsenmaksukauden loppuun mennessä, menettää äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden osaston kokouksessa ja jäsenäänestyksissä. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus palautuvat sen jälkeen, kun viimeisin jäsenmaksu on kirjautunut jäsenrekisteriin tai kun jäsen on maksanut seuraavan jäsenmaksukauden jäsenmaksun. Jäsenen äänioikeudesta jäsenäänestyksessä määrätään tarkemmin näiden sääntöjen 25 §:ssä.

Puoluejärjestöön liittynyt henkilöjäsen saa kuitenkin äänioikeuden heti jäseneksi hyväksymisestään lukien, vaikka hän ei olisi vielä ehtinyt suorittaa ensimmäistä jäsenmaksuaan. Liittyneelle henkilöjäsenelle muodostetaan puolivuositainen jäsenmaksu liittymistä seuraavalla jäsenmaksukaudella.

13 § Taloudellisen toiminnan tarkoitus ja kiinteistön myymiseen tarvittava lupa

Puolue voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa majoitus-, ravitsemus-, elokuva-, teatteri- ja julkaisutoimintaa sekä kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä ja omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää omaisuutta. Tarvittaessa puolue hankkii taloudelliselle toiminnalleen asianomaisen luvan.

Ennen kuin puoluejärjestö päättää kiinteistön tai huomattavan irtaimen omaisuuden rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta tahii muusta huomattavasta taloudellisesta taikka liiketoimintaa koskevasta hankkeesta, sen on neuvoteltava asiasta puoluehallituksen kanssa sekä käytettävä puolueen mahdollisesti suosittelemaa asiantuntija-apua.

14 § Puoluekokous

Puolueen päätäntävaltaa käyttää puoluekokous, ei kuitenkaan niissä asioissa, jotka näiden sääntöjen mukaan kuuluvat puoluevaltuustolle tai puoluehallitukselle, eikä myöskään niissä asioissa, jotka näiden sääntöjen mukaan on ratkaistava jäsenäänestyksellä.

Varsinainen puoluekokous järjestetään joka neljäs vuosi. Varsinaisten puoluekokousten välillä järjestetään sääntömääräinen ylimääräinen puoluekokous, kuitenkin aikaisintaan 16 kuukauden ja viimeistään 30 kuukauden kuluessa sääntömääräisestä puoluekokouksesta.

Kokouspaikasta ja -ajasta päättää puoluehallitus. Varsinaisesta puoluekokouksesta on viimeistään kuusi kuukautta ennen puoluekokouksen alkua ilmoitettava kirjallisella kutsulla puoluejärjestöille. Yhdistyslaissa tarkoitettu kokouskutsu on julkaistava puolueen pää-äänenkannattajassa viimeistään kaksi kuukautta ennen kokousta.

Sääntömääräisen ylimääräisen puoluekokouksen koolle kutsumisessa ja järjestämisessä noudatetaan, mitä varsinaisesta puoluekokouksesta on säädetty, ellei näistä säännöistä muuta johdu.

Ylimääräinen puoluekokous on pidettävä, kun varsinainen puoluekokous on niin päättänyt tai vähintään 2/3 puoluevaltuuston jäsenistä tai vähintään viisi piirijärjestöä tai vähintään 1/3 piirijärjestöistä sitä tiettyä erityisesti ilmoitettua asiaa varten puoluehallitukselta kirjallisesti vaatii taikka kun puoluehallitus katsoo sen tarpeelliseksi. Piirijärjestössä ylimääräistä puoluekokousta koskevasta vaatimuksesta päättää piirijärjestön kokous. Ylimääräisen puoluekokouksen ilmoittamisesta ja kutsun laatimisesta on vastaavasti voimassa, mitä edellä on varsinaisesta puoluekokouksesta määrätty. Kutsu, jossa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat, on julkaistava puoluelehdissä vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Puoluekokousedustajat valitaan neljän vuoden toimikaudeksi. Valitun puoluekokousedustajan erotessa tehtävästään tai estyessä pysyvästi hoitamasta puoluekokousedustajan tehtävää, piirijärjestössä voidaan suorittaa puoluekokousedustajan täydennysvaali puoluevaltuuston päättämän ohjesäännön mukaisesti.

Puoluevaltuuston niin päättäessä, voidaan puoluekokousedustajien vaali suorittaa uudelleen joko ylimääräistä puoluekokousta tai kyseisen puoluekokouksen loppua varten.

15 § Aloitteet puoluekokoukselle

Aloitteita varsinaiselle puoluekokoukselle voi tehdä puolueosaston jäsen, piirijärjestön henkilöjäsen, puolueosasto, kunnallisjärjestö, piirijärjestö, valtakunnallinen puolueyhdistys, puoluehallitus, puoluevaltuusto ja Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä, Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen valtuuskunta Euroopan parlamentissa sekä Sosialidemokraattiset Naiset - Socialdemokratiska Kvinnor - järjestö, Nuorten Kotkien Keskusliitto - Unga Örnars Centralförbund NKK r.y., Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Socialdemokratisk Ungdom rf ja Sosialidemokraattiset Opiskelijat - SONK ry, Socialdemokratiska Studerande - SONK rf ja Suomen Wanhat Toverit ry.

Puolueosaston jäsenen aloite, jota puolueosasto ei ole kannattanut tai joka on lähetetty suoraan puoluehallitukselle, voidaan harkinnan mukaan ottaa puoluekokouksesitysten listalle, jos sillä katsotaan olevan yleistä merkitystä.

Piirijärjestön henkilöjäsenen aloite, jota piirihallitus ei ole kannattanut tai joka on lähetetty suoraan puoluehallitukselle, voidaan harkinnan mukaan ottaa puoluekokouksesitysten listalle, jos sillä katsotaan olevan yleistä merkitystä.

Puoluekokoukselle tarkoitetut aloitteet on toimitettava puoluehallitukselle vähintään viisi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään. Määräaikana saapuneista, puoluekokouksesitysten listalle otettavista aloitteista puoluehallituksen on annettava lausuntonsa, joihin tulee liittyä esitykset aloitteiden johdosta tehtäviksi puoluekokouksen päätöksiksi.

Puoluekokousaloitteet ja puoluehallituksen niistä antamat lausunnot toimitetaan puoluekokousedustajille ja puoluejärjestöille. Puoluejärjestöille ne on toimitettava viimeistään kaksi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään.

16 § Poliittisen ohjelman muutosesitykset puoluehallitukselle

Puoluehallituksen on toimitettava puoluejärjestöjen kommentoitavaksi luonnos puolueen poliittiseksi ohjelmaksi ennen sellaista puoluekokousta, jossa poliittista ohjelmaa käsitellään. Lisäksi puoluehallitus voi päättää luonnoksen muusta julkaisusta ja jakelusta.

Luonnos poliittiseksi ohjelmaksi on toimitettava puoluejärjestöille viimeistään kuusi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään. Puoluehallitukselle tarkoitetut muutosesitykset ohjelmaluonnokseen on toimitettava puoluehallitukselle viimeistään viisi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään.

Puoluehallitus päättää muutosesitykset käsiteltyään esityksestään puoluekokoukselle poliittiseksi ohjelmaksi. Puoluehallitus huomioi esityksessään määräaikaan mennessä saapuneet muutosesitykset aiheelliseksi katsomallaan tavallaan.

Muutosesityksiä puoluehallitukselle voi tehdä puolueosaston jäsen, piirijärjestön henkilöjäsen, puolueosasto, kunnallisjärjestö, piirijärjestö, valtakunnallinen puolueyhdistys ja Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä, Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen valtuuskunta Euroopan parlamentissa sekä Sosialidemokraattiset Naiset - Socialdemokratiska Kvinnor -järjestö, Nuorten Kotkien Keskusliitto - Unga Örnars Centralförbund NKK r.y., Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Socialdemokratisk Ungdom rf ja Sosialidemokraattiset Opiskelijat - SONK ry, Socialdemokratiska Studerande - SONK rf ja Suomen Wanhat Toverit ry.

Puolueosaston jäsenen muutosesitys, jota puolueosasto ei ole kannattanut tai joka on lähetetty suoraan puoluehallitukselle, voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon, jos sillä katsotaan olevan yleistä merkitystä.

Piirijärjestön henkilöjäsenen muutosesitys, jota piirihallitus ei ole kannattanut tai joka on lähetetty suoraan puoluehallitukselle, voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon, jos sillä katsotaan olevan yleistä merkitystä.

Puoluehallituksen esitys poliittiseksi ohjelmaksi on toimitettava puoluejärjestöille viimeistään kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään.

17 § Puoluekokouksen puhe-, esitys- ja äänioikeudet

Puhe-, esitys- ja äänioikeus puoluekokouksessa on jokaisella puoluekokousedustajalla, joka on valittu näissä säännöissä määrättyllä tavalla.

Puhe- ja esitysoikeus puoluekokouksessa on puoluehallituksen jäsenillä, puolueen tilintarkastajilla ja Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtajalla sekä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan parlamentti - valtuuskunnan puheenjohtajalla.

Läsnäolo- ja puheoikeus puoluekokouksessa on puoluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla, piirijärjestöjen edustajilla, näiden sääntöjen 15 §:n 1 momentissa mainituilla puolueen sisärjestöjen edustajilla, valtakunnallisten puolueyhdistysten edustajilla, Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän jäsenillä, Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan parlamentti -valtuuskunnan jäsenillä, valtioneuvoston jäsenenä olevilla puolueen edustajilla, puolue toimistoa edustavilla valtuutetuilla toimitsijoilla, piirijärjestöjen toiminnanjohtajilla, puoluelehtien päätoimittajilla, kotimaisilla ja ulkomaisilla puhujavierailta sekä kokouksen päättämällä henkilöllä.

Läsnäolo-oikeus puoluekokouksessa on puolueen henkilöjäsenillä, kotimaisilla ja ulkomaisilla kutsuvierailta sekä kokouksen päättämällä henkilöllä.

18 § Varsinaisen puoluekokouksen tehtävät

Varsinaisen puoluekokouksen tehtävänä on:

- 1) käsitellä puoluehallituksen selostus vallitsevasta yleisestä tilanteesta ja puolueen tilasta,
- 2) valita puoluevaltuuston puheenjohtaja, jäsenet ja varajäsenet sekä puoluevaltuuston ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja näiden sääntöjen 40 §:ssä määrättyllä tavalla,
- 3) valita puolueen puheenjohtaja, puoluesihteerin ja puoluehallituksen jäsenet sekä puolueen ensimmäinen, toinen ja kolmas varapuheenjohtaja näiden sääntöjen 45 §:ssä määrättyllä tavalla,
- 4) valita tilintarkastaja ja varatilintarkastaja,
- 5) päättää puoluekokoukseen ja puoluevaltuuston kokoukseen osallistuvien kokousedustajien aiheutuvien kulujen korvaamisperusteista,
- 6) päättää suorittamansa tilannearvion perusteella kulloinkin tarpeellisista taloudellisista, poliittisista ja järjestöllisistä periaateratkaisuista,
- 7) käsitellä esille tulevat sääntömuutokset,
- 8) päättää muista näiden sääntöjen mukaan varsinaisen puoluekokouksen ratkaistaviksi kuuluvista asioista ja
- 9) käsitellä muut puoluehallituksen puoluekokoukselle käsiteltäväksi esittämät asiat.

Muu kuin edellä 1 momentissa mainittu asia voidaan ottaa puoluekokouksessa käsiteltäväksi, jos kokousedustajien 2/3 enemmistö siihen suostuu.

19 § Sääntömääräisen ylimääräisen puoluekokouksen tehtävät

Sääntömääräisen ylimääräisen puoluekokouksen tehtävänä on:

- 1) käsitellä puoluehallituksen selostus vallitsevasta yleisestä tilanteesta ja puolueen tilasta,
- 2) päättää puoluekokoukseen osallistuville kokousedustajille aiheutuvien kulujen korvaamisperusteista,
- 3) käsitellä sääntöjen 15 §:n tarkoittamat esitykset,
- 4) hyväksyä puolueen poliittinen ohjelma,
- 5) päättää suorittamansa tilannearvion perusteella kulloinkin tarpeellisista taloudellisista, poliittisista ja järjestöllisistä periaateratkaisuista,
- 6) käsitellä esille tulevat sääntömuutokset,
- 7) päättää muista näiden sääntöjen mukaan sääntömääräisen ylimääräisen puoluekokouksen ratkaistaviksi kuuluvista asioista ja
- 8) käsitellä muut puoluehallituksen puoluekokoukselle käsiteltäväksi esittämät asiat.

Muu kuin edellä 1 momentissa mainittu asia voidaan ottaa puoluekokouksessa käsiteltäväksi, jos kokousedustajien 2/3 enemmistö siihen suostuu.

20 § Puoluekokouksen äänestysjärjestys

Jokaisella puoluekokousedustajalla on yhdenvertainen äänioikeus. Vaalit suoritetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänten jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt, paitsi vaalissa, jossa ratkaisee arpa.

Äänestysluettelonä käytetään puoluehallituksen nimeämien valtakirjojen tarkastajien laatimaa puoluekokousedustajien luetteloa.

21 § Jäsenäänestyksen toimittaminen vaaleissa ja muissa tilanteissa

Jäsenäänestys toimitetaan, ellei jäljempänä toisin määrätä:

- puoluekokousedustajien valitsemiseksi (puoluekokousedustajien vaalit),
- kansanedustajaehdokkaiden nimeämiseksi (kansanedustajaehdokkaiden vaalit),
- kuntavaaliehdokkaiden nimeämiseksi (kuntavaaliehdokkaiden vaalit),
- aluevaaliehdokkaiden nimeämiseksi (aluevaaliehdokkaiden vaali) sekä
- ehdokkaiden valitsemiseksi muissa yleisissä vaaleissa.

Neuvoa-antavana jäsenäänestys järjestetään presidenttiehdokkaan nimeämiseksi (presidenttiehdokkaan vaali) ja puolueen puheenjohtajan valitsemiseksi (puheenjohtajavaali). Jäsenäänestys toimitetaan lisäksi, mikäli puoluevaltuusto erikseen niin päättää, neuvoa-antavana ehdokkaiden asettamiseksi Euroopan parlamentin jäsenten vaaleihin.

Valtakunnallisen jäsenäänestyksen toimittamisesta muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa päättää puoluevaltuusto.

22 § Äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenäänestyksissä

Jäsenäänestyksessä on äänioikeutettu jokainen puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen, joka on maksanut hänelle kuuluvan jäsenmaksun näiden sääntöjen 11 §:n mukaisesti tai on vapautettu jäsenmaksusta taikka on vapaajäsen.

Henkilöjäsen ei kuitenkaan ole äänioikeutettu sinä aikana, jolloin häneen on kohdistettu näiden sääntöjen 7 §:n mukainen jäsenoikeuksien määräaikainen rajoittaminen.

Jäsenen äänioikeus yleisiä vaaleja koskevassa jäsenäänestyksessä määräytyy jäsenen kotipaikan mukaan ja muussa tapauksessa puolueosaston tai piirijärjestön henkilöjäsenyyden perusteella.

Neuvoa-antavassa jäsenäänestyksessä presidenttiehdokkaan nimeämiseksi voivat puolueen äänioikeutettujen jäsenten lisäksi ilmaista mielipiteensä tasavallan presidentin vaalissa äänioikeutetut puolueen rekisteröidyt kannattajat siten kuin puoluevaltuusto asiasta erikseen päättää.

Presidenttiehdokkaan vaali on kuitenkin järjestettävä siten, että sen tuloksesta käy ilmi puolueen jäsenten tahto.

Vaalikelpoinen jäsenäänestyksessä kansanedustajaehdokkaiden nimeämiseksi, europarlamenttivaaliehdokkaiden nimeämiseksi, alue- ja kuntavaaliehdokkaiden sekä muiden yleisten vaalien ehdokkaiden nimeämiseksi on puolueen henkilöjäsen, joka voidaan asettaa ehdokkaaksi edellä mainittuihin vaaleihin ja on äänioikeutettu kyseisessä jäsenäänestyksessä.

23 § Jäsenvaalien toimittamisen aluerajat

Jäsenäänestys toimitetaan puoluekokousedustajien vaaleissa piirijärjestöittäin ja vaaliyhtymittäin, kansanedustajaehdokkaiden vaaleissa vaalipiireittäin ja piirijärjestöittäin, presidenttiehdokkaan vaalissa koko maassa, kuntavaaliehdokkaiden vaaleissa kunnittain sekä aluevaaliehdokkaiden vaaleissa hyvinvointialueittain ja piirijärjestöittäin. Europarlamenttiehdokkaiden vaaleissa jäsenäänestys järjestetään sillä alueella, johon ehdokkaat asetetaan. Puoluehallitus päättää piirijärjestöjen kesken tarvittavasta yhteistoiminnasta, elleivät piirijärjestöt keskenään asiasta sovi.

24 § Keskusvaalikunta

Piirijärjestöittäin ja vaalipiireittäin toimitettavan jäsenäänestyksen keskusvaalilautakuntana on asianomaisen piirijärjestön piirihallitus ja kunnittain toimitettavan jäsenäänestyksen keskusvaalilautakuntana kunnallisjärjestön hallitus tai sen tehtäviä hoitava puoluejärjestön hallitus tai kunnallistoimikunta. Valtakunnallisista vaaleista keskusvaalilautakuntana toimii puoluehallitus.

Jäsenäänestystä varten asianomainen keskusvaalilautakunta nimeää tarvittavan määrän vähintään viisijäsenisiä vaalilautakuntia puoluehallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Puoluehallitus ja omalla alueellaan myös piirihallitus voi nimetä vaalitarkkailijoita.

25 § Äänestysluettelo

Puoluehallitus laatii jäsenrekisterin perusteella pohjaluettelon, joka on äänestysluettelon perustana.

Pohjaluettelon perusteella laadittuun äänestysluetteloon merkitään jokainen puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka on äänioikeutettu kysymyksessä olevassa jäsenäänestyksessä.

Puoluevaltuuston hyväksymässä vaalijärjestyksessä määrätään tarkemmin äänestysluettelon laadinnan määräpäivä, joka voidaan asettaa aikaisintaan kolme (3) kuukautta ja viimeistään neljätoista (14) vuorokautta ennen jäsenäänestyksen alkamista.

Äänestysluettelo laaditaan edellisen jäsenmaksutilityksen, eli joko 30.6. tai 31.12. jäsenmaksutilanteen, perusteella. Äänioikeus on lisäksi niillä jäsenillä, jotka ovat liittyneet puolueeseen edellisen jäsenmaksutilityksen jälkeen mutta ennen äänestysluettelon laadinnan määräpäivää. Lisäksi äänioikeus on niillä jäsenillä, joiden erääntynyt jäsenmaksutilitys on ennen äänestysluettelon laadinnan määräpäivää kirjautunut puolueen jäsenrekisteriin.

Suoritettuaan pohjaluettelon tarkistuksen ja tehtyään siihen sääntöjen mukaisen äänioikeuden käytön vaatimat muutokset, keskusvaalilautakunta vahvistaa äänestysluettelon noudatettavaksi jäsenäänestyksessä.

Presidenttiehdokkaan vaalia varten puoluehallitus laatii ennakkoon rekisteröityneistä äänestäjistä ja rekisteröityneistä kannattajista äänestysluettelon.

Laskettaessa jäsenjärjestöille määräytyviä paikkamääriä puoluekokoukseen, puoluevaltuustoon, piirikokoukseen tai kunnallisjärjestön edustajistoon käytetään pohjana edellisen jäsenmaksukauden tilitystä. Paikkamäärien laskennan perusteena olevaksi jäsenmääräksi katsotaan se jäsenmäärä, joka on vahvistettu viimeistään valintakokousta edeltävänä 30.6. tai 31.12.

26 § Äänestysluettelon lisäykset

Vaalilautakunnan on lisättävä äänestysluetteloon sellainen toiminta-alueeseensa kuuluvan puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka osoittaa hyväksyttävän tosittien perusteella maksaneensa hänelle kuuluvan jäsenmaksun 11 §:ssä mainitulla tavalla tai olevansa vapautettu jäsenmaksusta taikka vapaajäsen.

27 § Jäsenäänestyksen toimitusajankohta ja vaalitapa

Jäsenäänestyksen toimittamisajankohdan määrää puoluevaltuusto. Jäsenäänestys toimitetaan puoluehallituksen, piirihallituksen, kunnallisjärjestön hallituksen, puolueosaston johtokunnan tai kunnallistoimikunnan määräämissä äänestyspaikoissa, joissa äänestyksen toimittamista valvoo tehtävään määrätty vaalilautakunta.

Jäsenäänestykset toimitetaan suljetuilla lipuilla. Äänestystä varten on äänestyspaikalla varattava aikaa vähintään kaksi tuntia.

Yhdessä jäsenäänestyksessä äänioikeutettu saa äänestää vain kerran. Äänestysluetteloon on tehtävä merkintä äänioikeuden käyttämisestä. Puoluehallitus ja piirihallitus antavat puoluevaltuuston hyväksymän äänestys- ja vaalijärjestyksen mukaisesti tarvittavat ohjeet jäsenäänestyksen toimittamisesta.

Jäsenäänestys voidaan toimeenpanna postiäänestyksenä, sähköisenä äänestyksenä, uurnavaalina, puhelinäänestyksenä, avoimessa valintakokouksessa sekä eri yhdistelminä edellä olevista. Puoluekokousedustajista, presidenttiehdokkaista ja europarlamenttiehdokkaista toimeenpantavan jäsenäänestyksen tavasta päättää puoluehallitus, kansanedustajaehdokkaista ja aluevaaliehdokkaista toimeenpantavan jäsenäänestyksen tavasta päättää piirihallitus ja kuntavaaliehdokkaista toimeenpantavan jäsenäänestyksen tavasta päättää kunnallisjärjestön hallitus. Muissa valtakunnallisissa yleisissä vaaleissa sekä neuvoa-antavassa vaalissa puolueen puheenjohtajasta, puoluevaltuuston hyväksymä vaalijärjestys määrittää jäsenäänestyksen toimeenpanotavan.

Ehdokasasettelu

28 § Oikeus asettaa ehdokkaita ja ehdokkaiden ilmoittaminen

Oikeus asettaa ehdokkaita jäsenäänestyksiin on puolueosastoilla sekä vähintään kymmenen asianomaisessa äänestyksessä äänioikeutetun jäsenen muodostamilla valitsijayhdistyksillä. Puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen voi kuulua vain yhteen valitsijayhdistykseen.

Presidenttiehdokkaista ja puolueen puheenjohtajasta järjestettävässä jäsenäänestyksessä tulee ehdokkaan olla vähintään kymmenen puolueosaston tai vähintään 250 äänioikeutetun jäsenen muodostaman valitsijayhdistyksen esittämä.

Ehdokkaat ilmoitetaan kunnallisjärjestön hallitukselle, tai sen tehtäviä hoitavalle puoluejärjestölle ja piirihallitukselle tai puoluehallitukselle pöytäkirjanotteella tai käyttäen kutakin jäsenäänestystä varten vahvistettua ehdokasilmoituskaavaketta.

Puoluekokousedustajista toimeenpantavaan jäsenäänestykseen asetettavan ehdokkaan on oltava jäsenenä kyseiseen vaaliyhtymään kuuluvassa puolueosastossa. Piirijärjestön henkilöjäsenten vaaliyhtymän päättää piirijärjestön piirihallitus.

29 § Puoluekokousedustajien jakautuminen piireihin ja vaaliyhtymät

Puoluekokoukseen valitaan yhteensä 350 kokousedustajaa. Kustakin piirijärjestöstä valittavien kokousedustajien lukumäärä saadaan kertomalla luku 350 piirijärjestöön kuuluvien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku kaikkien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä.

Puoluehallituksen tehtävänä on vahvistaa kustakin piirijärjestöstä valittavien puoluekokousedustajien lukumäärät.

Piirihallitus voi muodostaa kunnallisjärjestöistä ja puolueosastoista vaaliyhtymiä niin, että kunkin vaaliyhtymän alueelta valitaan vähintään kolme puoluekokousedustajaa. Kunnallisjärjestön jäseninä olevien puolueosastojen on kuuluttava samaan vaaliyhtymään. Samaan vaaliyhtymään kuuluvien puoluejärjestöjen on edustettava mahdollisuuksien mukaan alueellisesti yhtenäistä osaa piirijärjestöstä.

Kustakin vaaliyhtymästä valittavien kokousedustajien lukumäärä saadaan kertomalla piirijärjestöstä valittavien puoluekokousedustajien lukumäärä vaaliyhtymän jäseninä olevien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku piirijärjestöön kuuluvien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä.

Tässä pykälässä tarkoitettuja puolueosastojen jäsenmääriä sekä piirin henkilöjäsenmääriä laskettaessa on perusteeksi otettava puolueen jäsenrekisterin perusteella laadittu äänestysluettelo niin kuin näiden sääntöjen 25 §:ssä on määrätty.

Ehdokasasettelun päätyttyä on piirihallituksen tarkistettava ehdokkaiden vaalikelpoisuus toteamalla, että ehdokas on 15 vuotta täyttänyt ja hänelle kuuluvan jäsenmaksun näiden sääntöjen 22 §:n mukaisella tavalla maksanut tai siitä vapautettu taikka vapaajäsen eikä häneen ole kohdistettu näiden sääntöjen 7 §:n mukaista jäsenoikeuksien määräaikaista rajoittamista.

30 § Jäsenvaalituloksen vahvistaminen ja tiedoksianto

Piirijärjestön kokous vahvistaa puoluekokousedustajien vaalien tuloksen. Puoluekokousedustajiksi tulevat kustakin vaaliyhtymästä ehdolla olleet heidän saamiensa äänimäärien mukaisessa järjestyksessä.

Piirihallituksen on toimitettava vaalien vahvistettu tulos tiedoksi kunnallisjärjestöille ja puolueosastoille sekä puoluehallitukselle. Piirihallituksen on toimitettava puoluekokousedustajien valtakirjat puoluehallitukselle viimeistään 14 päivää ennen

puoluekokousta. Ellei edustaja voi osallistua puoluekokoukseen, piirihallituksen on annettava valtakirja samassa vaaliyhtymässä lähinnä suurimman äänimäärän saaneelle ehdokkaalle.

Jos edustaja on valittu ilman äänestystä, valtakirja on annettava vaaliyhtymän nimeämälle varaedustajalle.

Valtakirjojen ennakkotarkastuksen suorittavat puoluehallituksen määräämät valtakirjojentarkastajat. Heidän on laadittava tarkastuksensa perusteella piirijärjestöittäin ja vaaliyhtymittäin järjestetty luettelo puoluekokousedustajista ja näiden varaedustajista.

Piirihallituksella on oikeus poistaa puoluekokousedustajistaan sellainen henkilö, joka on toiminut tavalla, jota voidaan pitää verrattavana sääntöjen 7 §:n mukaisiin kurinpitoperusteisiin.

31 § Uusintavaalit

Jos piirihallitus toteaa, että vaaleissa on tapahtunut virheellisyys, joka on voinut ratkaisevasti vaikuttaa vaalien tulokseen, sen on määrättävä toimitettavaksi uudet vaalit. Määräystä uusien vaalien toimittamisesta on viivytyksettä noudatettava.

Mikäli puoluejärjestö, puolueosaston jäsen tai piirin henkilöjäsen ei tyydy piirihallituksen asiasta tekemään päätökseen on jäsenellä oikeus saattaa asia puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi.

32 § Kansanedustajaehdokkaiden ehdokasasettelu

Kansanedustajien vaaleissa ehdokaslistalle asettamisesta päätetään piirijärjestön tai sen valtuuttamana piirihallituksen kokouksessa vaalikelpoisuudesta annettuun sääntöksiä ja puoluevaltuuston sekä -hallituksen ohjeita noudattaen.

Ehdokasasettelussa on noudatettava jäsenäänestyksen tulosta. Piirikokouksella on kuitenkin oikeus asettaa listalle muitakin ehdokkaita. Listalle asetettavia muita ehdokkaita ei kuitenkaan saa olla enempää kuin 1/4 osa siitä määrästä, jonka puolue vaalipiirissä asettaa ehdokkaikseen. Listalta poistettavaksi ehdotetuille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Ehdokkaat asetetaan listalle sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä.

Piirihallituksella on oikeus poistaa ehdokaslistalta sellainen henkilö, joka on toiminut tavalla, jota voidaan pitää verrattavana sääntöjen 7 §:n mukaisiin kurinpitoperusteisiin.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asetelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

33 § Euroopan parlamentin vaalien ehdokasasettelu

Puoluevaltuusto päättää piirijärjestöjen ehdotusten perusteella Euroopan parlamentin ehdokaslistalle asettamisesta.

Puoluehallituksella on oikeus poistaa ehdokaslistalta sellainen henkilö, joka on toiminut tavalla, jota voidaan pitää verrattavana sääntöjen 7 §:n mukaisiin kurinpitoperusteisiin.

Se, joka katsoo listalle asettelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

34 § Presidentinvaalien ehdokasasettelu

Ehdokkaan asettamisesta tasavallan presidentin vaaliin päätetään mahdollisesti järjestettävän jäsenäänestyksen tuloksen pohjalta puoluevaltuustossa, ellei puoluevaltuusto siirrä tätä tehtävää puoluekokoukselle.

Kun ehdokkaita on enemmän kuin yksi, on toimitettava jäsenäänestys.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asettelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

35 § Kuntavaalien ehdokasasettelu

Kunnallisvaaleissa ehdokaslistalle asettamisesta päätetään kunnallisjärjestön edustajiston tai sen valtuuttamana kunnallisjärjestön hallituksen kokouksessa taikka kunnallisjärjestön tehtäviä hoitavan puoluejärjestön kokouksessa puoluevaltuuston ja -hallituksen ja piirihallituksen ohjeita noudattaen. Ehdollepanossa tulee suorittaa kuuleminen, mikäli kunnallisjärjestö päättää olla asettamatta kirjallisen suostumuksensa antanutta puolueen jäsentä ehdokkaaksi.

Kun ehdokkaita on enemmän kuin listalle voidaan asettaa, on toimitettava jäsenäänestys.

Jos ehdokkaista on edellä 2 momentissa tarkoitettusta syystä tai kunnallisjärjestön edustajiston niin päätettyä toimitettu jäsenäänestys, on listalle asettelussa noudatettava jäsenäänestyksen tulosta. Kunnallisjärjestön edustajistolla tai sen valtuuttamana kunnallisjärjestön hallituksella on kuitenkin oikeus asettaa listalle muitakin ehdokkaita ja asettaa henkilöt listalle sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Listalle asetettavia muita ehdokkaita ei kuitenkaan saa olla enempää kuin 1/5 siitä määrästä, jonka puolue kunnassa asettaa ehdokkaikseen. Listalta poistettaviksi ehdotetuille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asettelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian piirihallituksen ratkaistavaksi. Piirihallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä. Mikäli puoluejärjestö tai puolueosaston jäsen tai piirijärjestön henkilöjäsen ei tyydy piirihallituksen asiasta tekemään päätökseen, on tällä oikeus saattaa asia puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi.

Kunnallisjärjestön hallituksella on oikeus poistaa ehdokaslistalta sellainen henkilö, joka on toiminut tavalla, jota voidaan pitää verrattavana sääntöjen 7§:n mukaisiin kurinpitoperusteisiin.

36 § Aluevaalien ehdokasasettelu

Aluevaaleissa ehdokaslistalle asettamisesta päätetään piirijärjestön kokouksessa tai sen valtuuttamana piirihallituksen kokouksessa. Ehdollepanossa tulee suorittaa kuuleminen, mikäli piirikokous päättää olla asettamatta kirjallisen suostumuksensa antanutta puolueen jäsentä ehdokkaaksi.

Kun ehdokkaita on enemmän kuin listalle voidaan asettaa, on toimitettava jäsenäänestys.

Jos ehdokkaista on edellä 2 momentissa tarkoitettua syystä tai piirihallituksen niin päätettyä toimitettu jäsenäänestys, on listalle asettelussa noudatettava jäsenäänestyksen tulosta. Piirikokouksella tai sen valtuuttamana piirihallituksella on kuitenkin oikeus asettaa listalle muitakin ehdokkaita ja asettaa henkilöt listalle sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Listalle asetettavia muita ehdokkaita ei kuitenkaan saa olla enempää kuin 1/5 siitä määrästä, jonka puolue alueella asettaa ehdokkaikseen. Listalta poistettaviksi ehdotetuille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asettelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

Piirihallituksella on oikeus poistaa ehdokaslistalta sellainen henkilö, joka on toiminut tavalla, jota voidaan pitää verrattavana sääntöjen 7§ mukaisiin kurinpitoperusteisiin.

37 § Ehdokkaiden valitseminen valtakunnallisiin vaaleihin ja puoluekokousedustajien valitseminen

Puoluekokousedustajien vaaleja varten asetetuista ehdokkaista on piirihallituksen laadittava yhdistelmä, johon ehdokkaat sijoitetaan aakkosjärjestyksessä. Yhdistelmään on kirjoitettava ehdokkaan suku- ja etunimet, ikä, ammatti tai arvo enintään kahta ilmaisua käyttäen sekä sen puolueosaston nimi, jonka jäsen hän on. Ehdokkaat on numeroitava juoksevasti aloittaen numerolla kaksi.

Puoluekokousedustajien vaaleissa äänioikeutettu voi äänestää enintään niin montaa ehdokasta kuin vaaliyhtymästä on puoluekokousedustajia valittava. Äänestyslippu on laadittava niin, että siitä käy ilmi, missä järjestyksessä äänioikeutettu asettaa kannattamansa ehdokkaat toistensa edelle. Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin, että ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku kuin se ehdokkaiden lukumäärä, jota äänioikeutettu enintään saa äänestää, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

Kansanedustajaehdokkaista toimeenpantavassa jäsenäänestyksessä kukin äänioikeutettu voi äänestää enintään puolta siitä ehdokasmäärästä, joka vaalipiirissä voidaan puolueen ehdokaslistalle asettaa. Vaaleja varten asetetuista ehdokkaista on laadittava yhdistelmä, niin kuin tämän pykälän 1 momentissa on määrätty. Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin kuin tämän pykälän 2 momentissa on määrätty.

Kuntavaaliehdokkaista toimeenpantavassa jäsenäänestyksessä kukin äänioikeutettu voi äänestää enintään yhtä monta ehdokasta kuin viimeksi toimitetuissa kunnallisvaaleissa kunnanvaltuutettuja tuli valituksi puolueen ehdokaslistalta. Edellä sanotun estämättä äänioikeutettu voi kuitenkin äänestää enintään 1/8 siitä ehdokasmäärästä, joka kunnassa voidaan puolueen ehdokaslistalle asettaa. Vaaleja varten on kunnallisjärjestön hallituksen tai sen tehtäviä hoitavan puoluejärjestön laadittava asetetuista ehdokkaista yhdistelmä, niin kuin tämän pykälän 1 momentissa on määrätty. Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin kuin tämän pykälän 2 momentissa on määrätty.

Aluevaaliehdokkaista toimeenpantavassa jäsenäänestyksessä kukin äänioikeutettu voi äänestää enintään yhtä monta ehdokasta kuin viimeksi toimitetuissa aluevaaleissa aluevaltuutettuja tuli valituksi puolueen ehdokaslistalta kyseisessä hyvinvointialueessa. Edellä sanotun estämättä äänioikeutettu voi kuitenkin äänestää enintään 1/8 siitä ehdokasmäärästä, joka hyvinvointialueella voidaan puolueen ehdokaslistalle asettaa. Vaaleja varten on piirihallituksen laadittava asetetuista ehdokkaista yhdistelmä, niin kuin tämän pykälän 1 momentissa on määrätty. Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin kuin tämän pykälän 2 momentissa on määrätty.

Muissa yleisissä vaaleissa puoluevaltuuston hyväksymä vaalijärjestys määrittää jäsenäänestyksen tarkemmat ohjeet.

38 § Neuvoa-antava jäsenäänestys puolueen puheenjohtajasta

Kun ehdokkaita puolueen puheenjohtajaksi on esitetty puoluevaltuuston asettamaan päivämäärään mennessä enemmän kuin yksi, on toimitettava neuvoa-antava jäsenäänestys.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asettelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

Puoluevaltuusto

39 § Puoluevaltuuston kokous

Puoluevaltuuston kevätkokous pidetään tammi-kesäkuussa ja syyskokous heinä-joulukuussa vuosittain. Kokouspaikasta ja -ajasta päättää puoluehallitus.

Puoluevaltuuston ylimääräinen kokous on pidettävä, jos vähintään 1/3 puoluevaltuuston varsinaisista jäsenistä sitä erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii tai jos puoluehallitus katsoo sen tarpeelliseksi.

Puoluevaltuuston kokouksen kutsuu koolle puoluehallitus. Kokouskutsu kevät- ja syyskokouksiin lähetetään piirijärjestöille kirjallisena viimeistään seitsemän vuorokautta ennen kokousta ja ylimääräisiin kokouksiin viimeistään kolme vuorokautta ennen kokousta.

40 § Puoluevaltuuston jäsenet

Puoluevaltuustoon kuuluvat varsinaisen puoluekokouksen erikseen valitsema puheenjohtaja sekä varsinaisen puoluekokouksen valitsemat 60 jäsentä, joista vähintään 40 % tulee olla miehiä ja 40 % naisia.

Jäsenet valitaan piirijärjestöittäin. Kustakin piirijärjestöstä valittavien jäsenten lukumäärä saadaan kertomalla luku 60 piirijärjestöön kuuluvien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten ja piirijärjestön jäsenmaksun maksaneiden henkilöjäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku kaikkien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten ja piirijärjestön jäsenmaksun maksaneiden henkilöjäsenten yhteisellä lukumäärällä. Samoin perustein varsinainen puoluekokous valitsee jäsenille varajäsenet, jotka kutsutaan puoluevaltuuston kokoukseen siinä järjestyksessä kuin heidät on tehtävään valittu.

Piirijärjestöjen kokouksilla on oikeus esittää ehdokkaita puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi. Puoluevaltuuston jäsenten ehdokasasettelussa on huomioonotettava sääntöjen määräys sukupuolten tasa- arvosta.

Sen jälkeen, kun puoluevaltuuston puheenjohtaja, jäsenet ja varajäsenet on valittu, valitsee puoluekokous puoluevaltuuston jäsenten keskuudesta puoluevaltuuston ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Puoluevaltuuston jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on hyvissä ajoin ilmoitettava esteestään piirihallitukselle, jonka tulee edelleen ilmoittaa asiasta puoluehallitukselle. Piirihallituksen tulee kutsua samaa piirijärjestöä edustava varajäsen estyneen tilalle.

Jos puoluevaltuuston jäsen muuttaa pois edustamansa piirijärjestön alueelta tai on muusta syystä pysyvästi estynyt osallistumaan puoluevaltuuston kokouksiin, puoluehallituksen on kutsuttava hänen tilalleen samaa piirijärjestöä edustava varajäsen.

Puoluehallitukseen kuuluva henkilö ei voi kuulua puoluevaltuustoon.

41 § Puoluevaltuustopaikkojen jakautuminen

Edellisessä pykälässä tarkoitettuja puolueosastojen jäsenmääriä ja piirijärjestöjen henkilöjäsenmääriä laskettaessa on perusteeksi otettava siltä kalenterivuoden puoliskolta jäsenrekisteristä saatavat tiedot, jotka ovat perusteena puoluekokousedustajien piirijärjestö- ja vaaliyhtymäkohtaista jakautumista määrättäessä, kuten 23 § on määrätty.

42 § Äänioikeus puoluevaltuustossa

Puoluevaltuuston kokouksessa on jokaisella saapuvilla olevalla äänivaltaisella jäsenellä yksi ääni. Mikäli 1/3 äänivaltaisista jäsenistä sitä vaatii, on äänestys toimitettava suljetuin lipuin. Äänten jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt, paitsi vaaleissa ja suljetuissa lippuäänestyksissä, joissa ratkaisee arpa.

43 § Puhe-, esitys-, ääni- ja läsnäolo-oikeudet puoluevaltuuston kokouksessa

Puhe-, esitys- ja äänioikeus puoluevaltuuston kokouksessa on jokaisella näiden sääntöjen 40 §:ssä määrättyllä tavalla valitulla jäsenellä.

Puhe- ja esitysoikeus puoluevaltuuston kokouksessa on puoluehallituksen jäsenillä, puolueen tilintarkastajilla, piirijärjestöjen valtuuttamilla edustajilla sekä Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtajalla sekä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan parlamentti -valtuuskunnan puheenjohtajalla.

Läsnäolo- ja puheoikeus puoluevaltuuston kokouksissa on Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän edustajilla, Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan valtuuskunta Euroopan parlamentissa jäsenillä, valtioneuvoston jäsenenä olevilla puolueen edustajilla, puolue toimiston valtuutetuilla toimitsijoilla, piirijärjestöjen toiminnanjohtajilla, puoluelehtien päätoimittajilla, Sosialidemokraattiset Naiset - Socialdemokratiska Kvinnor - järjestön, Nuorten Kotkien Keskusliitto - Unga Örnars Centralförbund NKK r.y:n, Sosialidemokraattiset Nuoret ry:n, Socialdemokratisk Ungdom rf, Sosialidemokraattiset Opiskelijat - SONK ry, Socialdemokratiska Studerande - SONK rf:n ja Suomen Wanhat Toverit ry:n valtuutetuilla edustajilla.

Läsnäolo-oikeus puoluevaltuuston kokouksissa on kutsuvierailta sekä henkilöillä, joille puoluevaltuusto sen myöntää.

44 § Puoluevaltuuston tehtävät

Puoluevaltuuston tehtävänä on:

- 1) päättää suorittamiensa tilanearviointien perusteella kulloinkin tarpeellisista taloudellisista, poliittisista ja järjestöllisistä ratkaisuista,
- 2) hyväksyä puolueen ohjelmia,
- 3) antaa ohjeita puoluekokousten päätösten soveltamisesta ja ratkaista puoluehallituksen puoluevaltuustolle alistamat menettelytapakysymykset,
- 4) päättää mahdollisen jäsenäänestyksen tuloksen pohjalta puolueen ehdokkaan asettamisesta tasavallan presidentin vaaliin, ellei puoluevaltuusto siirrä tätä tehtävää puoluekokoukselle,
- 5) päättää puolueen osallistumisesta hallitukseen näiden sääntöjen 52 §:ssä määrättyllä tavalla,
- 6) päättää jäsenmaksujen määräytymisperusteista, jäsenmaksuhelpotuksen ja -vapautuksen perusteista, jäsenmaksujen suuruudesta, eri puoluejärjestöille tulevasta osuudesta sekä mahdollisista ylimääräisistä jäsenmaksuista,
- 7) hyväksyä talousarvio seuraavaa kalenterivuotta varten ja hyväksyä toimintasuunnitelma seuraavaa kalenterivuotta varten,
- 8) käsitellä ja vahvistaa puolueen toimintakertomukset sekä tilintarkastajan antamien lausuntojen perusteella vahvistaa edellisen tilikauden tilinpäätös sekä päättää vastuuvapauden myöntämisestä puoluehallitukselle ja muille vastuuvollisille,

- 9) käsitellä sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kertomus päättyneiltä valtiopäiviltä,
- 10) hyväksyä äänestys- ja vaalijärjestykset noudatettaviksi jäsenvaaleissa ja -äänestyksissä,
- 11) hyväksyä kunnallispoliittinen malliohjesääntö ja hyvinvointialueita koskeva poliittinen malliohjesääntö sekä muut tarvittavat ohjesäännöt ja malliohjesäännöt,
- 12) ratkaista kiinteään omaisuuden lahjoittamista koskevat asiat,
- 13) evästää asianomaisia puolue- ja muita elimiä puoluelehdistöä ja puolueen harjoittamaa taloudellista toimintaa koskevissa asioissa,
- 14) valitsee puoluehallituksen jäsenet jäljellä olevaksi toimikaudeksi puoluehallituksen jäsenyydestä eronneiden tai pysyvästi estyneeksi tulleiden tilalle,
- 15) päättää muista näiden sääntöjen mukaan puoluevaltuuston ratkaistaviin kuuluvista asioista, kuten piirijärjestön hyväksymisestä puolueen jäseneksi, puolueosaston jäsenen erottamista koskevan vaatimuksen esittämisestä ja piirijärjestön erottamisesta puolueesta.

Puoluevaltuustolla on oikeus milloin hyvänsä tarkistuttaa puolueen varainhoidon tila ja kirjanpito ja, jos tarkastuksen tulos antaa siihen aihetta, erottaa puolueen työntekijä ja päättää ryhdyttäväksi muihin tarpeellisiksi katsottuihin toimenpiteisiin.

Puoluehallitus

45 § Puoluehallituksen kokoonpano, valintatapa ja päätösvalta

Puolueen lain mukaisena hallituksena ja poliittisen toiminnan johtoelimenä on puoluehallitus, johon kuuluu varsinaisen puoluekokouksen erikseen valitsemien puheenjohtajan, puoluesihteerin ja kolmen varapuheenjohtajan lisäksi 10–13 muuta jäsentä. Puolueen varapuheenjohtajien ja puoluehallituksen jäsenten joukossa tulee olla vähintään yksi henkilö jokaisesta piirijärjestöstä.

Jos ehdokkaita puheenjohtajan tai puoluesihteerin vaaliin on asetettu enemmän kuin kaksi, on vaali toimeenpantava suljettua lippuäänestystä käyttäen siten, että ellei ensimmäisessä vaalissa kukaan ehdokkaista saa enempää kuin puolet annetuista äänistä, toimeenpannaan toinen vaali, jossa ehdokkaina voivat olla ne kaksi henkilöä, jotka ensimmäisessä vaalissa ovat saaneet eniten ääniä. Toisessa vaalissa eniten ääniä saanut on tullut valituksi.

Varapuheenjohtajat valitaan yhdessä vaalissa enemmistövaalitapaa ja vaadittaessa suljettua lippuäänestystä käyttäen. Mikäli vähintään 1/5 äänioikeutetuista puoluekokousedustajista sitä vaatii, on varapuheenjohtajat valittava henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen. Vaalissa eniten ääniä saanut on nimettävä ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi ja toiseksi eniten ääniä saanut toiseksi varapuheenjohtajaksi ja kolmanneksi eniten ääniä saanut kolmanneksi varapuheenjohtajaksi.

Puoluehallituksen muut jäsenet valitaan enemmistövaalitapaa ja vaadittaessa suljettua lippuäänestystä käyttäen. Mikäli vähintään 1/5 äänioikeutetuista puoluekokousedustajista sitä vaatii, on puoluehallituksen jäsenet valittava henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen. Puoluekokouksen nimeämän vaalitoimikunnan on laadittava puoluehallituksen jäsenten vaaleihin asetetuista ehdokkaista yhdistelmä, johon ehdokkaat sijoitetaan aakkosjärjestyksessä. Yhdistelmään on kirjoitettava ehdokkaan suku- ja etunimet, ikä, ammatti tai arvo enintään kahta ilmaisua käyttäen sekä ehdokkaan kotikunta ja piirijärjestö. Ehdokkaat on numeroitava juoksevasti aloittaen numerolla kaksi.

Äänioikeutettu puoluekokousedustaja voi merkitä äänestyslippuun enintään yhtä monen ehdokkaan numeron kuin puoluehallitukseen valitaan muita jäseniä. Henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käytettäessä äänestyslippu on laadittava niin, että siitä käy ilmi, missä järjestyksessä äänioikeutettu puoluekokousedustaja asettaa kannattamansa ehdokkaat toistensa edelle. Ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku, kuin se ehdokkaiden lukumäärä, jota äänestyslipulla on äänestetty, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

Vaalien tuloksen perusteella puoluekokous nimittää eniten ääniä saaneet henkilöt puoluehallituksen jäseniksi, huomioiden edellä esitetyt määräykset puoluehallituksen kokoonpanosta sekä sen, että kaikista puoluehallituksen jäsenistä vähintään 40 % tulee olla naisia ja vähintään 40 % tulee olla miehiä.

Puoluehallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai yhden varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet puoluehallituksen kaikkiaan yhteenlasketuista jäsenistä on paikalla.

Puoluevaltuuston puheenjohtajalla, Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtajalla, Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan parlamentti - valtuuskunnan puheenjohtajalla ja valtioneuvoston jäsenenä olevilla puolueen edustajilla on puoluehallituksen kokouksissa puhe- ja esitysoikeus.

46 § Puoluehallituksen päätöksenteko

Päätökset puoluehallituksen kokouksissa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se ehdotus, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut, vaaleissa kuitenkin ratkaisee arpa.

Puoluehallitus hyväksyy toiminnassa tarvittavat ohjesäännöt.

47 § Puoluehallituksen sääntömääräiset tehtävät

Puoluehallituksen tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on erikseen määrätty,

- 1) huolehtia puoluekokousten ja puoluevaltuuston päätösten täytäntöönpanosta ja johtaa puolueen poliittista ja järjestöllistä toimintaa,

- 2) määritellä puolueen kanta kulloinkin esille tuleviin poliittisiin, järjestöllisiin ja taloudellisiin kysymyksiin, mikäli päätöksentekoa ei ole erikseen määrätty jollekin muulle puolue-elimelle,
- 3) päättää valtakunnallisten puolueyhdistysten erityistehtävistä sekä käsitellä muut näissä säännöissä puoluehallituksen tehtäviin kuuluvat puoluejärjestöjä koskevat asiat,
- 4) johtaa puolue toimistoa ja vastata asioiden hoidosta sitä varten asetetuissa toimi- ja apuelimissä sekä valvoa puolueen varainhoitoa ja kirjanpitoa,
- 5) kantaa ja vastata puolueen puolesta kaikissa sitä koskevissa oikeus- ja hallintoasioissa sekä ratkaista kiinteistön ostamista tai myymistä taikka kiinnittämistä koskevat asiat,
- 6) tehdä puoluevaltuustolle esitys Euroopan parlamentin jäsenten vaaleihin valittavista ehdokkaista,
- 7) nimetä sääntöjen edellyttämät puolueen nimenkirjoittajat,
- 8) päättää puoluelehden oikeuksien antamisesta ja peruuttamisesta,
- 9) julkaista ja kustantaa puolueen valistus- ja kasvatustyössä tarvittavaa ohjekirjallisuutta, lentolehtisiä, vaalijulisteita, teksti- ja kuvajulkaisuja, puhe-, lausunta- ja musiikkiesitysaineistoa, juhlamainoksia, esittelylehtisiä ynnä muita julkaisuja ja painotuotteita sekä päättää maksullisten vappu- ja puoluemerkkien levittämisestä,
- 10) tukea, avustaa ja ohjata puoluejärjestöjä, erityisesti piirijärjestöjä, kasvatus-, valistus- ja järjestötyön suorittamisessa,
- 11) laatia puoluevaltuuston kevätkokoukselle puolueen toimintakertomus ja tilinpäätös sekä puoluevaltuuston syyskokoukselle esitys puolueen talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi, esittää puolueen tilit, pöytäkirjat ja muut varainhoitoa tai hallintoa koskevat asiakirjat kahden kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä puoluekokouksen valitsemille tilintarkastajille ja tarkastuksen tapahduttua puoluevaltuustolle,
- 12) valvoa puoluejärjestöjen ja puolueen työntekijöiden toimintaa ja huolehtia yhteishengen ja hyvän järjestyksen säilyttämisestä puolueessa.

Puolueosastoilla, kunnallisjärjestöillä, piirijärjestöillä ja valtakunnallisilla puolueyhdistyksillä on oikeus tehdä kirjallisesti aloitteita puoluehallitukselle. Aloitteisiin on vastattava kolmen kuukauden kuluessa.

Puolueen nimen kirjoittaminen

48 § Puolueen nimenkirjoittajat

Puolueen nimen kirjoittavat puolueen puheenjohtaja, puoluesihteerit, varapuheenjohtajat ja enintään kaksi puoluehallituksen nimeämää puolue toimiston työntekijää, aina kaksi yhdessä.

Puolueen tilien tarkastus

49 § Tilintarkastajan valinta ja tilikausi

Puolueen tilintarkastajana toimii tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, jotka varsinainen puoluekokous valitsee seuraavaan varsinaiseen puoluekokoukseen asti.

Tilikausi on kalenterivuosi. Tilintarkastajan on vuosittain tarkastettava puolueen tilit ja taloudenhoito päättyneeltä kalenterivuodelta ja annettava niistä tilintarkastuskertomus puoluevaltuuston kevätkokoukselle. Kertomus on jätettävä puoluehallitukselle heti vuositilintarkastuksen päätyttyä ja viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kokousta, jossa tilinpäätös vahvistetaan. Tilintarkastajalla on oikeus suorittaa varsinaisten tilintarkastusten ohella puolueen hallinnon, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

Puolueen lehdistö

50 § Puolueen äänenkannattajat

Puolueen pää-äänenkannattaja on puoluehallituksen nimeämä lehti tai julkaisu. Maakunnallisten ja alueellisten julkaisujen tai lehtien, joille puoluehallitus on antanut puoluelehden oikeudet, nimestä ja ilmestymispaikasta päättävät niitä kustantavat yritykset saatuaan asiasta puoluehallituksen lausunnon.

51 § Puoluelehtien velvollisuudet puoluetta kohtaan

Puoluelehtiä kustantavat yritykset on veloitettava etukäteen neuvottelemaan lehden päätoimittajan ottamista, ilmestymiskertojen lukumäärän muuttamista ja muista lehtien julkaisemista koskevista tärkeistä toimenpiteistä puoluehallituksen ja piirihallituksen valtuuttamien edustajien kanssa, mikäli lehden asema puoluelehtenä halutaan säilyttää.

Kustannusyrietykset on samoin ehdoin veloitettava antamaan puoluehallitukselle sen pyytämät tiedot taloudellisesta asemastaan sekä alistamaan puoluehallitukselle lausunnon saamista varten suunnitelmat, jotka koskevat kiinteistöjen rakentamista, laajentamista tai luovutusta taikka muuta huomattavaa taloudellista hanketta.

Osallistuminen hallitukseen

52 § Valmistelevan toimikunnan kokoonpano ja puolueen kanta hallitusohjelmaan

Eduskuntaryhmä nimeää hallitusneuvotteluihin liittyviä asioita valmistelemaan toimikunnan, jonka puheenjohtajana toimii puolueen puheenjohtaja, ja jonka muista jäsenistä vähintään puolet tulee olla puoluehallituksen eduskuntaryhmälle esittämiä. Tämän toimikunnan jäsenet edustavat puoluetta hallitusneuvottelijoina ja ovat läsnäolo- ja puheoikeutettuja puoluevaltuuston, puoluehallituksen ja Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksissa niiden käsitellessä tässä pykälässä tarkoitettuja asioita.

Puoluehallitus toimittaa hallitusneuvottelijoiden esityksen puoluevaltuustolle. Samassa yhteydessä puoluevaltuustolle on toimitettava myös puoluehallituksen ja Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän hallitusneuvottelijoiden esityksestä antamat lausunnot.

Puoluevaltuusto määrittelee puolueen kannan hallituksen ohjelmaan, päättää puolueen osallistumisesta hallitukseen sekä nimeää puolueen pääministeriehdokkaan ja puolueen ehdokkaat valtioneuvoston jäseniksi. Puoluevaltuusto voi siirtää puolueen osallistumista hallitukseen koskevat asiat puoluehallituksen päätettäväksi. Ennen kuin puoluehallitus luovuttaa puolueen kannanoton hallituksen ohjelmasta tai hallitukseen osallistumisesta taikka esityksen puoluetta edustavista valtioneuvoston jäsenistä hallituksen muodostajalle tai pääministerille, on sen varattava Sosialidemokraattiselle eduskuntaryhmälle mahdollisuus esittää lausuntonsa asiasta.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

53 § Ryhmän kokoonpano, ryhmän säännöt ja toimintakertomus puoluevaltuuston kevätkokoukselle

Puolueen jäsenenä olevat kansanedustajat muodostavat Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän sääntöjen muuttamista koskevat asiat käsitellään valmistavasti asiantuntijaryhmässä, johon kuuluu vähintään kaksi eduskuntaryhmän ja yhtä monta puoluehallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kultakin valtiopäiviltä puoluevaltuustolle esittämä toimintakertomus käsitellään sääntömääräisenä asiana puoluevaltuuston kevätkokouksessa.

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen valtuuskunta Euroopan parlamentissa

54 § Valtuuskunnan kokoonpano ja valtuuskunnan säännöt

Puolueen jäsenenä olevat Euroopan parlamentin jäsenet muodostavat Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen valtuuskunnan Euroopan parlamentissa.

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Euroopan parlamentti -valtuuskunnan sääntöjen muuttamista koskevat asiat käsitellään valmistavasti asiantuntijaryhmässä, johon kuuluu vähintään kaksi europarlamenttiryhmän ja yhtä monta puoluehallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

55 § Puolueen sääntöjen muuttaminen

Puolueen sääntöjen muuttamisesta tai puolueen purkamisesta voidaan päättää varsinaisessa puoluekokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty näiden sääntöjen määräämällä tavalla ja vähintään 2/3 äänestyksessä annetuista äänistä päätöstä kannattaa.

56 § Puolueen purkautuminen

Jos puolue purkautuu tai lakkautetaan, on puolueen varat puoluekokouksen päätöksen mukaisesti käytettävä puolueen päämääriä edistäviin tarkoituksiin.

57 § Yhdistyslain ja puoluelain noudattaminen

Niissä asioissa, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan yhdistys- ja puoluelakia.